

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Нетарифне регулювання імпорту гречки»

Студента 2 курсу, 9м групи
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
спеціалізації «Митна справа»

Хмельовського
Станіслава Ігоровича

Науковий керівник
канд. техн. наук, доцент

Галько Світлана
Василівна

Науковий консультант
док-р техн. наук, професор

Караваєв Тарас
Анатолійович

Гарант освітньої програми
док-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2019

АНОТАЦІЯ

Хмельовський С.І. Нетарифне регулювання імпорту гречки.

Випускна кваліфікаційна робота присвячена дослідженню особливостей нетарифного регулювання імпорту гречки.

У роботі висвітлені теоретичні та методологічні засади ідентифікаційної експертизи та нетарифного регулювання імпорту гречки. Проаналізовано стан ринку гречки в Україні та світі. Подана характеристика асортименту гречки, що переміщується через митний кордон України.

На основі розроблених критеріїв і засобів ідентифікації проведено експертизу гречки та оформлено її результати. Проаналізовано визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті гречки. Проаналізовано дотримання заходів нетарифного регулювання при митному оформленні гречки у режимі імпорт.

Ключові слова: нетарифне регулювання, декларування, імпорт, ідентифікаційна експертиза, УКТЗЕД, митне оформлення, гречка, митна вартість.

ANNOTATION

Khmelevsky S. Non-tariff regulation of buckwheat imports.

The graduation qualification thesis is devoted to the study of features of non-tariff regulation of buckwheat imports.

The theoretical and methodological principles of identification expertise and non-tariff regulation of buckwheat imports are highlighted in the thesis. The state of buckwheat market in Ukraine and the world is analyzed. The description of the range of buckwheat moving across the customs border of Ukraine is presented.

Based on the developed criteria and means of identification, the buckwheat examination was conducted and its results were formulated. Determination of customs value and calculation of customs payments for buckwheat imports are analyzed. The observance of non-tariff regulation in customs clearance of buckwheat in import mode is analyzed.

Keywords: non-tariff regulation, declaring, import, identification examination, UGCFEA, customs clearance, buckwheat, customs value.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ГМО - генетично модифіковані організми
ДМВ – декларація митної вартості
ДСТУ – Державний стандарт України
ДФСУ – Державна фіскальна служба України
ЕМД – електронна митна декларація
ЄС – Європейська Співдружність
ЗЕД – зовнішньоекономічна діяльність
МД – митна декларація
НД - нормативні документи
ПР – профіль ризику
СОТ – Світова організація торгівлі
ТД – товаросупровідна документація
УКТ ЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	8
Розділ 1. Теоретичні та методологічні засади ідентифікаційної експертизи та нетарифного регулювання імпорту гречки	11
1.1. Стан ринку гречки в Україні та світі	11
1.2. Законодавчо-нормативне регулювання ідентифікаційної експертизи та нетарифного регулювання імпорту гречки	16
Розділ 2. Ідентифікаційна експертиза гречки для митних цілей	22
2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження	22
2.2. Товарознавча характеристика асортименту гречки, що переміщується через митний кордон України	26
2.3. Ідентифікаційна експертиза гречки та оформлення її результатів для митних цілей	30
Розділ 3. Нетарифне регулювання та митне оформлення імпорту гречки	36
3.1. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті гречки	36
3.2. Аналіз дотримання заходів нетарифного регулювання при імпорті гречки	42
3.3. Митне оформлення гречки в режимі імпорту згідно з митною декларацією	44
Висновки та пропозиції	55
Список використаних джерел	57
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Сільське господарство вже давно стало бізнесом, отже кожна сільськогосподарська культура розглядається через економічну призму. Різке зниження посівів гречки у 2010 році спричинило кризове становище на ринку у 2011 році. За останні роки ситуація значно покращилася, в тому числі за рахунок зміни законодавства. У 2019 році спостерігалось скорочення посівів гречки майже удвічі порівняно із 2018 роком та прогнозується стабілізація попиту за рахунок перехідних залишків минулого року.

В той же час починаючи з 2016 року Російська Федерація проводить агресивну демпінгову політику у поставках гречки на територію України. У 2018 році офіційно до України завезено 15,9 тис. тонн гречаного зерна, з яких - 12,7 тис. тонн російського походження, а також 19,7 тис. тонн гречаної крупи, з яких - 17,3 тис. тонн з Казахстану, де культивування гречки неможливе через природні умови. Отже статистичні дані свідчать про імпорт гречки із заниженою вартістю та невідомим походженням. Зниження вартості гречаної крупи можливе за рахунок якісної фальсифікації - фізичного змішування гречаної крупи різних видів (ядриці та проділу) та гатунків.

Саме це зумовлює актуальність даного дослідження та визначає важливість митної експертизи як виду митного контролю при переміщенні зерна гречки та гречаної крупи через митний кордон України. Метою митної експертизи є визначення істинного, прихованого, фальсифікованого в об'єктах експертного дослідження. Саме така її особливість може стати запорукою дієвого механізму контролю імпорту гречки, що переміщуються через митний кордон України.

Також важливою складовою реалізації державної зовнішньоекономічної політики є нетарифне регулювання. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі - це комплекс заходів обмежувально-заборонного характеру, що перешкоджають проникненню іноземних товарів на внутрішні

ринки та стимулюють розвиток експортного потенціалу держави як суб'єкта світогосподарських зв'язків. Зокрема законодавством введено повну заборону імпорту гречки походженням із Російської Федерації, однак статичні дані свідчать про фактичний імпорт гречки невідомого або не підтвердженого походження.

Частково дослідженнями розвитку українського ринку круп займалися Висоцький Д., Ганганова В., Карпенко Ю., Карасик О., Кузнецова І., Прядко О., Нікішина О., Купченко А. Комплексного висвітлення питань особливостей ідентифікаційної експертизи гречки не проводилось.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є проведення ідентифікаційної експертизи та аналіз нетарифного регулювання при імпорті гречки.

Для досягнення поставленої мети було виконані такі **завдання**:

- дослідити стан ринку гречки в Україні та світі;
- проаналізувати теоретичні засади ідентифікаційної експертизи та нетарифного регулювання імпорту гречки;
- надати характеристику асортименту гречки, що переміщується через митний кордон України;
- провести ідентифікаційну експертизу гречки та оформити її результати для митних цілей;
- дослідити вірність визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті гречки;
- надати аналіз дотримання заходів нетарифного регулювання при імпорті гречки;
- висвітлити процедуру митного оформлення гречки в режимі імпорту згідно з митною декларацією.

Об'єктом дослідження є гречана крупа, що імпортується в Україну.

Предметом дослідження є ідентифікаційна експертиза та заходи нетарифного регулювання при імпорті гречаної крупи.

Методи дослідження, використані в роботі: загальнонаукові методи системного аналізу, синтезу, порівняння.

Наукова новизна роботи: розроблено критерії ідентифікації гречки для проведення експертизи в митних цілях.

Практична цінність роботи: визначені за результатами дослідження критерії, методи та засоби ідентифікації гречки можуть бути використані в практичній діяльності експертних підрозділів Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України.

Апробація роботи. За результатами досліджень було опубліковано статтю: Хмельовський С. Ідентифікаційна експертиза гречки // Експертиза товарів в митних цілях : Зб. наук. ст. студ. денної форми навч. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – Ч. 2. – С. 61-67.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний текст роботи складає 52 сторінки. Робота містить 10 таблиць, 7 рисунків, список використаних джерел, який нараховує 49 найменувань. До роботи додається 17 додатків на 36 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІМПОРТУ ГРЕЧКИ

1.1. Стан ринку гречки в Україні та світі

На світовому ринку гречка вважається малопоширеною зерновою культурою. Вирощуванням гречки у світі загалом займаються лише 24 країни. Основними її виробниками у Європі є Білорусь, Литва, Польща, Росія, Україна, Франція; в Азії – Казахстан, Китай, Корея й Японія; на американському континенті – США, Канада та Бразилія; в Африці – ПАР [4; 5].

За висновками Міжнародної асоціації гречки, сучасний рівень виробництва гречаної крупи в Україні не задовольняє попит населення. Ринок гречки в Україні дефіцитний. Розрахункова норма щорічного споживання гречаної крупи людиною становить 6,8 кг, що для нинішньої кількості населення України дорівнює близько 204 тис. т.

Щонайменше 200 тис. т зерна потрібно для відновлення експортного потенціалу країни, а це потребуватиме наявності в загальнодержавному балансі приблизно 500 тис. т. Для цього, за оцінками експертів, необхідно розширити площі посіву під гречкою до 255-300 тис. га. Тенденція до зменшення посівних площ негативно впливає і на стан бджільництва, оскільки заміни гречці як медоносу не існує.

На рис. 1.1 видно пряму залежність обсягів виробництва гречки від посівних площ. Зокрема, у 2015 році фіксовано найнижчі обсяги виробництва гречки – на рівні 128 тис. тонн, із поступовим зростанням до 178 тис. тонн у 2018 році, тобто на 29%.

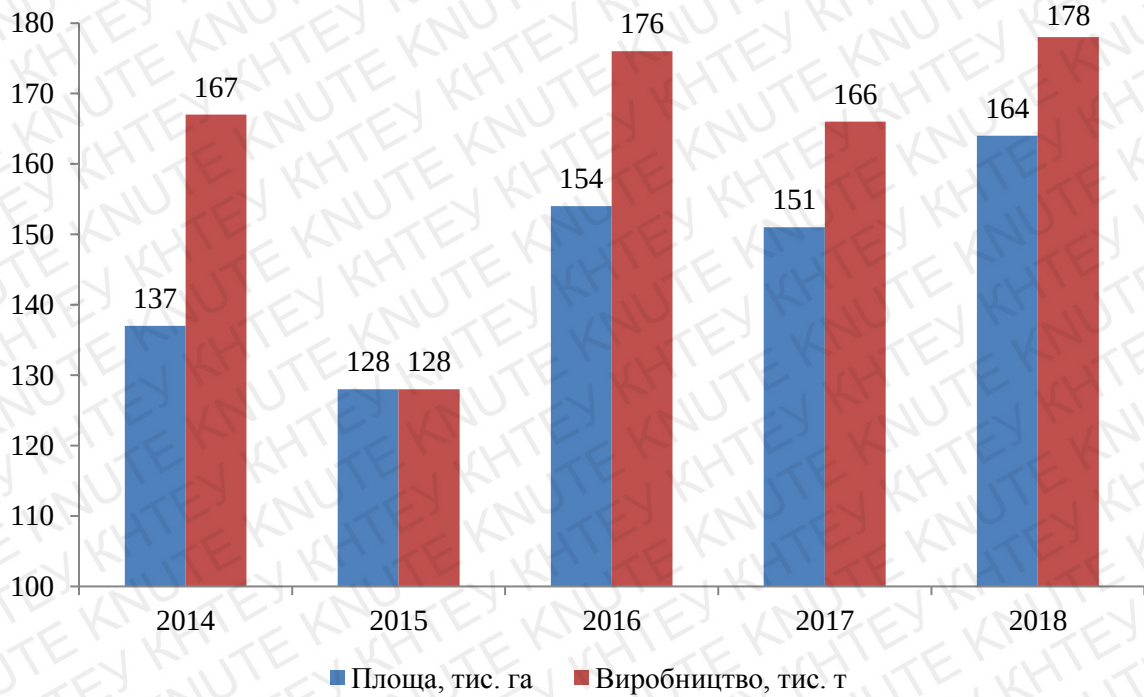

Рис. 1.1. Динаміка виробництва гречки в Україні [6]

Врожайність 2017 року становила 1,1 тонни з гектара. Ціна за рік впала втричі. Якщо у 2016 році вона становила 15 тис. грн. за тонну зерна, то у 2017 році – 5 тис. грн. за тонну. Таким чином, внутрішній попит задовольнявся за рахунок імпорту. Посіви гречки в Україні у 2019 році можуть скоротитись удвічі – до 45-50 тис. га.

Природні та кліматичні умови Полісся та Лісостепової зони дозволяють захистити посіви від посушливих вітрів, завдяки чому рослини краще розвиваються впродовж вегетації та мають вищий урожай. Ґрунти та умови інших регіонів також придатні для вирощування гречки, проте через невисокі врожаї посівні площі цієї культури є незначними. Найбільші валові збори гречки, за підсумками минулого року, отримали у Сумській (23,4 тис. т), Харківській, (20,6 тис. т), Хмельницькій (по 16,4 тис. т), Київській (14,9 тис. т) областях. Найвищі врожаї цього зерна з 1 га отримали аграрії Київщини (15,7 ц/га) та Вінниччини (14,0 ц/га). Для порівняння: урожайність цієї культури в Одеській області становила 8,9 ц/га [4]. В Україні з районованих селекційних

сортів гречки найбільш поширені сорти гречки: Дев'ятка, Надійна, Оранта, Ольга, Руслана, Син-3/02, Софія.

Певне значення гречка має і в кормовиробництві. На корм використовують дрібне, щупле зерно, а також висівки, які одержують при переробці зерна. Гречана солома за кормовою якістю близька до соломи ячменю та вівса (100 кг соломи - 35 корм. од.). Поживним кормом є також полова (100 кг відповідають 50 корм, од.), яка найбільше ціниться для годівлі свиней. Проте надлишок соломи і полови в раціоні тварин викликає їх захворювання (випадання шерсті у овець, покрасніння шкіри та ін.).

Гречка - цінна медоносна культура. За сприятливих погодних умов 1 га посіву гречки забезпечує збір 90-100 кг високоякісного лікувального меду. Гречку використовують у фармакології. З її листків і квіток одержують рутин, який використовують для лікування склерозу, гіпертонії і для виведення з організму радіоактивних речовин. Луску, яка залишається після переробки зерна гречки на крупу і містить до 40% окису калію, використовують як цінне місцеве калійне добриво і як сировину для виготовлення поташу. Агротехнічне значення гречки полягає в тому, що вона, як культура пізніх строків сівби, використовується для пересівання загиблої озимини та ранніх ярих культур. У зв'язку із скоростиглістю її вирощують у післяукісних та післяжнивних посівах, а також на зелене добриво. Гречка - добрий попередник у сівозміні для інших культур, особливо при вирощуванні її широкорядним способом. Культури, які вирощуються в сівозміні після гречки добре забезпечуються фосфором і калієм за рахунок її післяжнивних залишків.

Експертами галузі відзначені чинники, що призвели галузь до стану стагнації: відсутність дієвої державної політики в сфері регулювання процесів виробництва гречки; розрізненість виробників насіння, зерна, крупи; технологічну занедбаність як причину невисокої урожайності. Загалом в цій галузі на даному етапі суттєвими є такі фактори впливу, як: відсутність налагоджених інтегрованих схем між виробниками та переробними підприємствами; відсутність належного державного контролю якості,

ціноутворення на ринку круп; надто обтяжливі логістичні витрати; несприятлива кон'юнктура ринку збуту кінцевого продукту; витрати на вирощування гречки на 1 га удвічі вищі, ніж інших зернових.

Як видно на діаграмі (рис. 1.2), обсяги експорту гречаного зерна та готових продуктів з нього починаючи з 2016 року є сталими. Так, у 2016 році вони становили 5,46 тис. тонн загальною вартістю 26,9 тис. дол. США., у 2017 - 5,11 тис. тонн вартістю 29,3 тис. дол. США, у 2018 - 7,33 тис. тонн на 39 тис. дол. США, а за три квартали 2019 року - 5,12 тис. тонн вартістю 22,4 тис. дол. США.

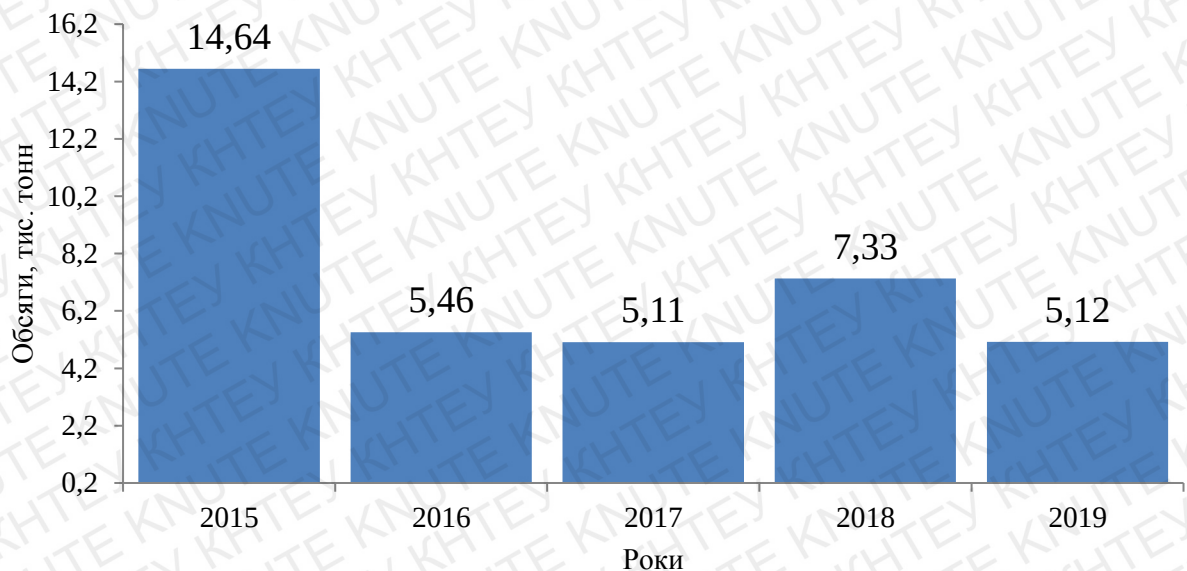

Рис. 1.2. Обсяги експорту гречаного зерна та готових продуктів з нього, тис. тонн, дані за 2019 рік - прогнозовані

Щодо імпорту гречаного зерна та готових продуктів з нього, то ситуація складалася наступним чином (рис. 1.3). Обсяг 2015 року складав 17,88 тис. тонн загальною вартістю 8,1 тис. дол. США, а у 2016 році становив 13,23 тис. тонн вартістю 7,4 тис. дол. США. Починаючи з 2016 року Російська Федерація проводить агресивну демпінгову політику у поставках гречки на територію України, це зумовило значний ріст обсягів імпорту - до 47,61 тис. тонн у 2017 році загальною вартістю 15,9 тис. дол. США та до 34,59 тис. тонн вартістю 76,9 тис. дол. США у 2018 році. За попередніми підрахунками обсяг імпорту

гречаного зерна та продуктів становитиме 7,89 тис. тонн вартістю 21,6 тис. дол. США. Загалом відзначимо насичення ринку гречки України за рахунок постачання крупи низького рівня якості.

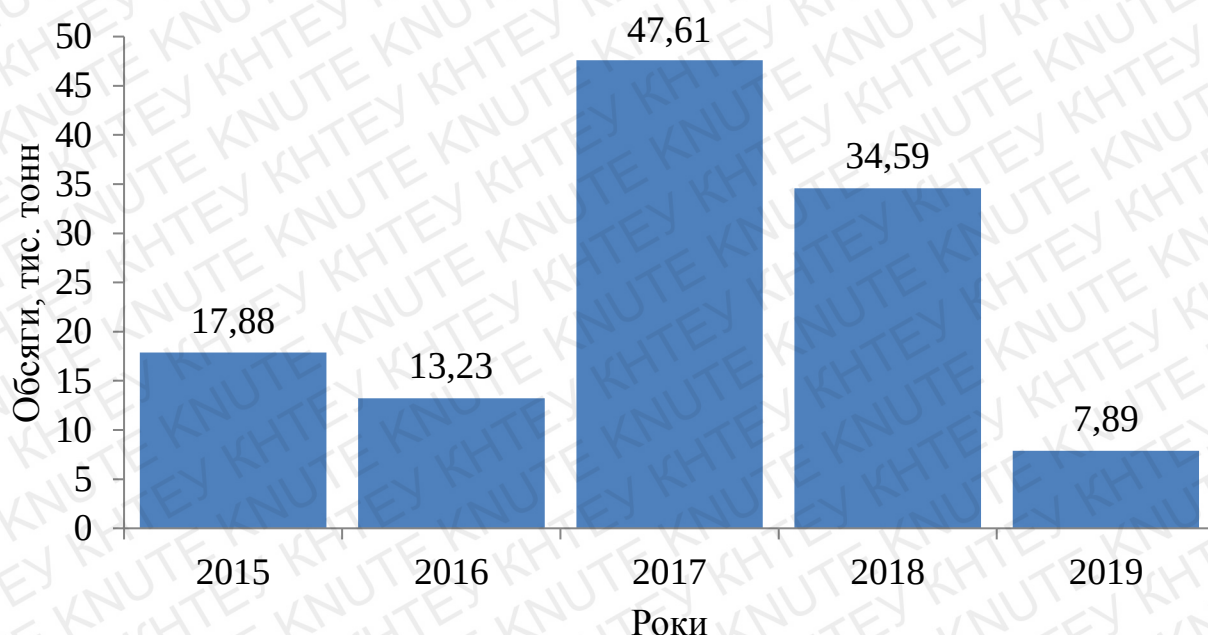

Рис. 1.3. Обсяги імпорту гречаного зерна та готових продуктів з нього, тис. тонн, дані за 2019 рік - прогнозовані

В той же час роздрібна ціна крупи гречаної на ринку України коливалась від 23,01 грн. у другій половині 2017 року до 25,89 грн. у першій половині 2019 року. (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Динаміка зміни роздрібної ціни за 1 кг гречаної крупи на ринку України, грн.

Одним зі шляхів вирішення проблеми інтервенції неякісного російського продукту є закриття вітчизняних кордонів для імпорту гречаної крупи. Відповідне рішення стимулюватиме вітчизняного виробника. В іншому випадку Україна ризикує і надалі скорочувати посіви гречаного зерна, хоча вона є традиційним продуктом харчування для пересічного українця [7].

1.2. Законодавчо-нормативне регулювання ідентифікаційної експертизи та нетарифного регулювання імпорту гречки

Для вирішення різноманітних питань, пов'язаних з прийняттям рішень щодо переміщення товарів через митний кордон України, а також для порушення провадження у справах про контрабанду та митних правопорушень, необхідно застосовувати спеціальні знання, які в правовій літературі визначаються як сукупність відомостей, отриманих у результаті спеціальної підготовки, що дадуть можливість їхньому володареві аргументовано вирішувати ті або інші питання, які виникають у відповідній сфері. Основним завданням експертів у митній справі є надання висновків щодо можливості прийняття рішення відносно переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Особливістю експертизи в митній справі є різні види процесуального оформлення процедури підготовки та проведення експертизи залежно від специфіки діяльності в митному провадженні та здійсненні правоохоронних функцій. Це також пов'язано з неоднорідністю правозастосовної діяльності митниць [11].

Етапи ідентифікаційної експертизи є уніфікованими та не залежать від виду продукції. Вони визначені міжнародними договорами, МКУ, законами України, постановами Кабінету міністрів України, наказами Міністерства фінансів України та ДФСУ, що створюють доволі громіздкий масив вимог та правил.

Зокрема наказом Міністерства фінансів України від 02.12.2016 р. № 1058 [45] затверджено порядок взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз); нормативи взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи); форму акта про взяття проб (зразків) товарів; форму висновку.

Так, мінімальна норма, потрібна для проведення досліджень гречаного зерна або продуктів з нього становить 1 кг, але не менше 1 уп. для роздрібної торгівлі. Розмір контрольного зразку - такий самий.

При проведенні ідентифікаційної експертизи спочатку визначають критерії, а потім перелік показників – відповідно до обраних критеріїв. Якщо критерій – це мірило оцінки, то показник – це якісна або кількісна характеристика властивості товару, яка придатна для підтвердження тотожності за відповідним критерієм.

Основним критерієм при ідентифікаційній експертизі гречки вважаємо зовнішній вигляд ядра гречки та його розміри, а також їх відсоткові співвідношення у загальній масі, адже саме змішування проділу та ядриці дає можливості для зниження вартості гречаної крупи.

До поняття нетарифні обмеження включають цілу групу адміністративних, фінансових, кредитних, технічних та інших заходів, які обмежують імпорт та експорт товарів і послуг. Це може бути система ліцензування, квотування, створення невинуватених стандартів якості продукції, бюрократичні перешкоди в митних процедурах і подібне.

Особливістю використання нетарифних заходів регулювання є те, що вони застосовуються, як правило, органами державної влади країни і мають автономний характер, тобто не пов'язані з міжнародними зобов'язаннями країни. Тому їхні обсяги і методика застосування повністю регулюються національними органами і національними правилами. Це свідчить про

підвищення ролі національного законодавства як регулятора міжнародних економічних зв'язків [12-15].

Мотиви застосування нетарифних заходів доцільно поділяти на економічні (контроль обсягів імпорту; сприяння експорту; обмеження вивозу дефіцитних в середині країни товарів тощо), політичні (підтримання національної системи безпеки, суверенітету, економічної незалежності, престижу, ідеології країни; відповідні дії на аналогічні заходи іншої держави тощо) та екологічні (запобігання забрудненню водоймищ, ґрунтів, атмосферного повітря; збереження рослинного і тваринного світу тощо). Введенню країнами нетарифних заходів передують виникнення низки взаємодоповнюючих мотивів переважно політичного та економічного характеру, які офіційно декларуються як екологічні.

Система нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі була одним із основних напрямів реформування торговельного режиму України після приєднання до СОТ. Протягом останніх років у регулюванні зовнішньої торгівлі країни спостерігається суттєве посилення ролі нетарифного регулювання у забезпеченні захисту внутрішнього ринку, що проявляється у збільшенні кількості випадків застосування нетарифних заходів до імпорту.

Теоретично заходи нетарифного регулювання імпорту можна розділити на прямі та непрямі (Рис. 1.5).

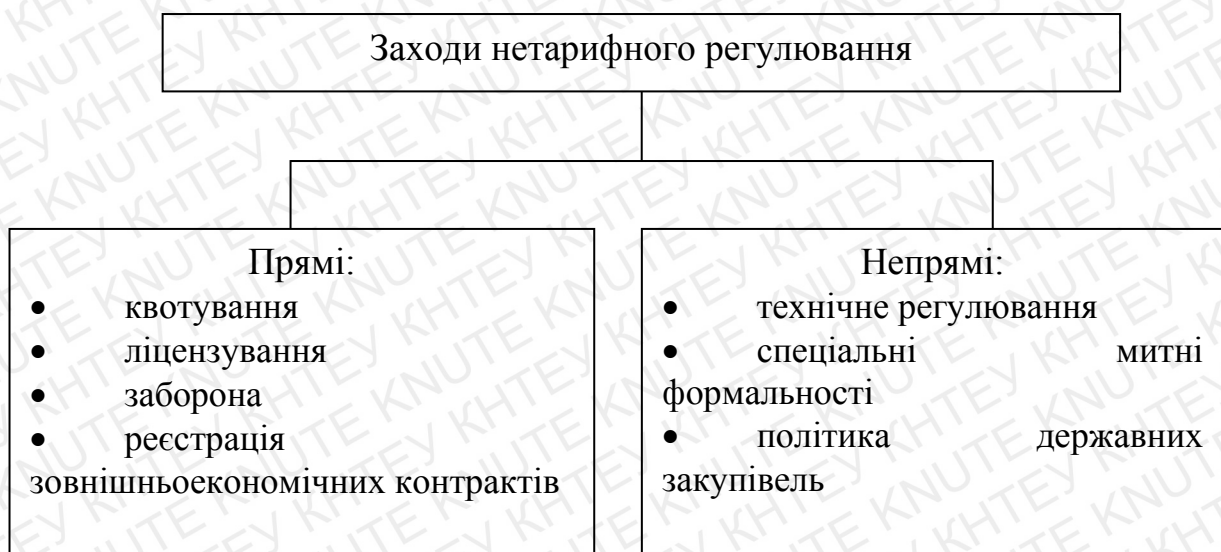

Рис. 1.5. Заходи нетарифного регулювання

Податковим Кодексом України [41] визначено перелік можливих до застосування заходів нетарифного регулювання:

- 1 - ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій;
- 2 - застосування спеціальних заходів щодо імпорту товарів в Україну;
- 3 - процедура реєстрації зовнішньоекономічних контрактів;
- 4 - процедура видачі ліцензій на право імпорту;
- 5 - дозвільна система служби експортного контролю;
- 6 - дозвільна система органів державної влади;
- 7 - інші.

На даний момент в Україні введені нетарифні заходи щодо імпорту гречки: для гречки походженням із Російської Федерації – повна заборона; для гречки походженням із інших країн – державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин у разі ввезення на митну територію України – фітосанітарний контроль.

Отже, постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1147 [16] заборонено до 31.12.2020 р. (включно) ввезення на митну територію України гречки, що походить з Російської Федерації.

Однак ввезення гречки та їх митне оформлення дозволяються на суму здійсненої суб'єктами господарської діяльності України передоплати за поставку таких товарів, якщо зазначена передоплата була здійснена до введення в дію застосованої постановою заборони та за умови попереднього отримання документального підтвердження здійснення такої передоплати Державною фіскальною службою від банківської установи за зверненням суб'єкта господарської діяльності України. Державна фіскальна служба веде електронний реєстр отриманих від банківських установ підтверджень здійснення передоплати за поставки товарів суб'єктами господарської діяльності України, інформує таких суб'єктів про отримання підтверджень та забезпечує доступ митниць до зазначеного реєстру.

Виконання митних формальностей за митною декларацією при митному оформленні гречки здійснюється у загальному порядку, що затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. №631 [23]. При виконанні митних формальностей митницями поза місцем їх розташування або поза робочим часом, установленим для них, на підставі письмового звернення декларанта або уповноваженої ним особи передбачено нарахування та внесення додаткової плати. Порядок справляння плати за виконання митних формальностей в таких випадках визначено наказом Міністерства фінансів України від 23.10.2017 р. №862 [24].

Порядок заповнення митних декларацій відповідно до обраного напрямку та режиму переміщення гречки визначено вимогами наказу Міністерства фінансів України №651 від 30.05.2012 р. [25]. Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 р. № 1011 "Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій [26] включає в себе перелік класифікаторів та розшифрування кодування позначень, за допомогою яких вносяться дані до МД.

Також введено необхідність внесення додаткової інформації до МД, яка необхідна для ідентифікації товару, а саме: для гречки в первинній тарі (упаковці), невіддільній від товару до його споживання і в якій товар подається для роздрібного продажу – вид первинної упаковки [19].

Митним тарифом України [27] визначено адвалорну ставку мита у розмірі 20% від митної вартості товару - гречаного зерна або продуктів з нього. Застосування мита дає можливість впливати на ціну імпортованого товару на внутрішньому ринку. Цей податок виконує дві основні функції – фіскальну та регулятивну. Фіскальна функція полягає у наповненні бюджету, регулятивна функція полягає у впливі мита на обсяги імпорту товарів. Ставка мита у 20% є доволі високою, що повинно призводити до зменшення обсягів зовнішньої торгівлі гречаним зерном. Окремо можна відзначити політичну функцію цього заходу регулювання.

Законом України "Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів" [44] визначено перелік відомостей, що повинні бути доведені до кінцевого споживача імпортованих харчових продуктів, державною мовою, а саме. Відзначимо обов'язковість наведення інформації про найменування та місцезнаходження імпортера, країна походження або місце походження.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 р. №960 [17] визначено перелік заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України. В той же час, гречане зерно та крупа не відзначена в переліках товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2019 рік [47].

Отже, стосовно крупи гречаної застосовуються такі заходи контролю: фітосанітарний контроль - шляхом подання фітосанітарного сертифікату; державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин - шляхом подання документів щодо якості та безпечності товару.

РОЗДІЛ 2

ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ГРЕЧКИ ДЛЯ МИТНИХ ЦІЛЕЙ

2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження

Загальна організаційна схема проведення дослідження може бути представлена у три етапи (Рис. 2.1). Дослідження проводилось в Управлінні експертиз та досліджень харчової продукції, напоїв та біологічно-активних речовин ДФСУ за матеріалами Сумської митниці ДФСУ.

Першим етапом було визначення мети, об'єкта та предмета дослідження. Другим - теоретичне дослідження засад ідентифікаційної експертизи та заходів нетарифного регулювання при переміщенні гречки через митний кордон України та аналіз стану ринку гречки в країні та світі, третім - проведення експериментальних досліджень, визначення країни походження гречки. Наступним етапом загального дослідження було висвітлення вірності визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті гречки; аналіз дотримання заходів нетарифного регулювання при митному оформленні гречки в режимі імпорту за МД. Заключним етапом - формулювання висновків та пропозицій.

Гречка відноситься до псевдозернових культур. Крупа з неї має високі споживчі, смакові й дієтичні якості. У зерні гречки міститься від 10% до 15% (у середньому 13,1%) білка, 67,8% вуглеводів, 3,1% олії, 2,8% золи, 13,1% клітковини. У складі білка гречки переважають легкорозчинні глобуліни та глютеніни, тому він краще засвоюється і поживніший за білок злакових культур (наближається за якістю до білків зернобобових культур). Містить багато незамінних амінокислот: аргінін (12,7%), лізин (7,9%), цистеїн (1%), гістидин (0,59%) та ін. У золі гречки багато фосфорної кислоти (48,7%), оксиду калію (23,1%) та оксиду магнію (12,4%). За вмістом заліза (1,7%) вона переважає інші круп'яні культури, а також багата на мідь.

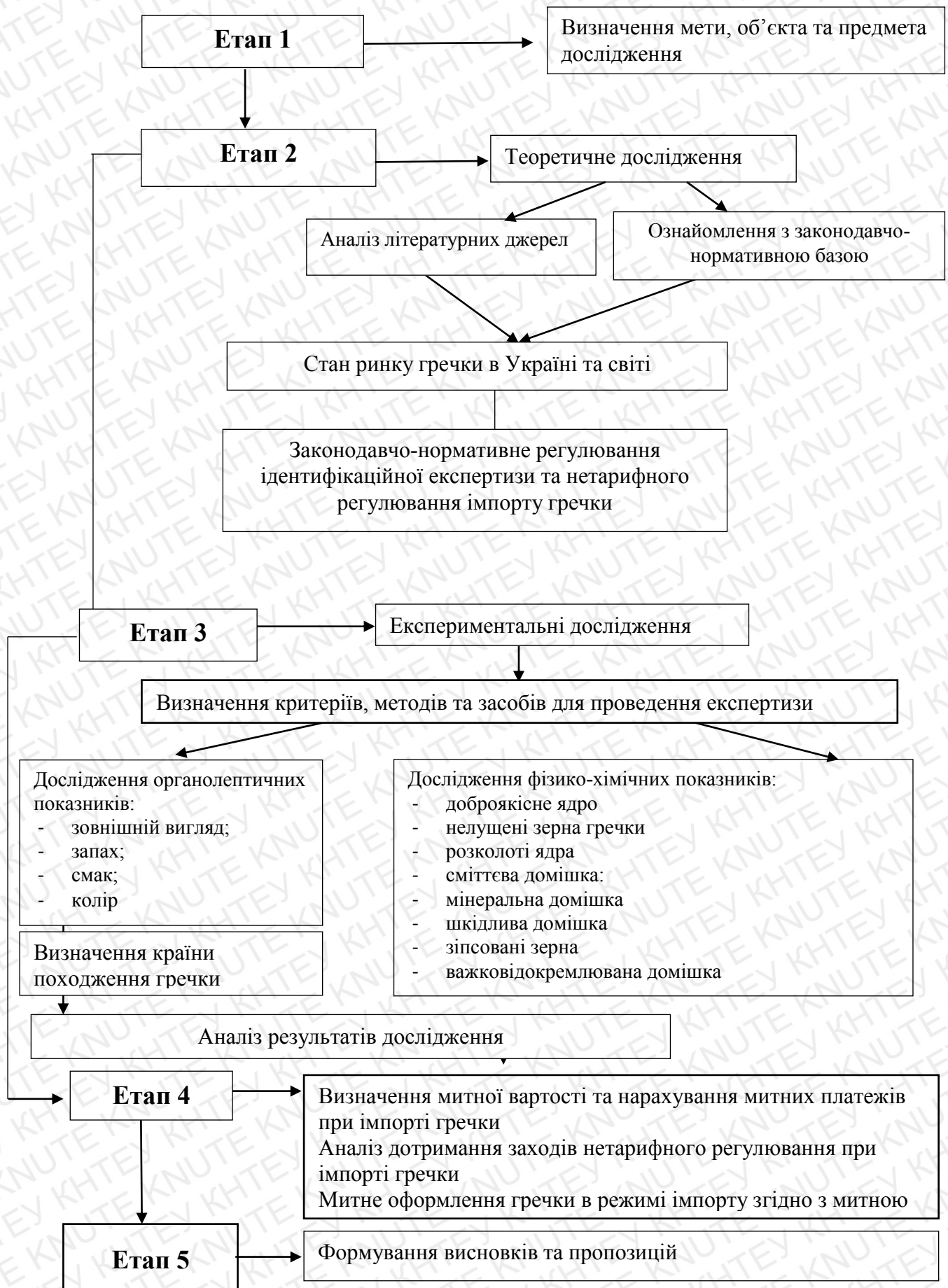

Рис. 2.1. Загальна схема організації дослідження

У зерні гречки містяться органічні кислоти (лимонна, яблучна, малеїнова, щавлева), які сприяють кращому засвоєнню не тільки гречаної каші, а й інших страв, які вживаються після неї. До складу зерна гречки входять такі цінні вітаміни, як B_1 , B_{12} , B_6 , Р (рутин), необхідні для нормальної фізіологічної діяльності людського організму. Цим визначається цінність гречки як лікувально-дієтичного продукту харчування. За вмістом білка (до 18%) гречана крупа займає лідируючу позицію серед інших круп. У складі білків гречки визначено 18 амінокислот, серед яких високим вмістом виділяється аргінін, лізин, лейцин, триптофан. Засвоюваність білків гречаної крупи дуже велика (до 75%). Білок гречки за поживністю є більш повноцінним ніж білок інших зернових злакових культур і наближається за своїми характеристиками до білка бобових. Найважливіша властивість білків гречки – їхня хороша розчинність. За своїм складом білкові речовини гречаної крупи різко відрізняються від білків злакових культур. Головну масу їх складають білки, розчинні в сольових розчинах і у воді (глобуліни і альбумін), в значно меншій кількості присутні білки, розчинні в спирті і в лузі. За біологічною цінністю (амінокислотним складом) білки гречки наближаються до білків коров'ячого молока та курячого яйця [9].

Гречка не містить глютен і безпечна для людей, які страждають на целіакію або глютеновою хворобою. Як показують дослідження, навіть у високих концентраціях гречана мука і її синтетичні білки не викликають імунологічні реакції у пацієнтів з целіакією.

Під час проведення дослідження нами були використані органолептичні та вимірювальні методи. Органолептичний метод базується на використанні інформації, яку отримують в результаті аналізу відчуттів, сприйнятих органами чуття. Вимірювальні або інструментальні методи дослідження - методи визначення дійсних значень показників якості за допомогою технічних пристроїв.

Під час проведення органолептичного дослідження гречки визначають зовнішній вигляд, колір, смак та запах.

Вимірювальними методами було визначено наступні показники: частка доброякісного ядра, частка нелущених зерен гречки, частка розколотих ядер, сміттєва домішка, мінеральна домішка, шкідлива домішка, зіпсовані зерна, важковідокремлювана домішка.

Послідовність дій експерта при ідентифікаційній експертизі гречаної крупи включає:

- відповідно до поставлених у запиті питань — визначення та обґрунтування методів дослідження;
- аналіз товаросупровідної документації;
- загальне обстеження зразків на предмет ідентифікації;
- органолептичні дослідження;
- вимірювальні дослідження;
- реєстрація отриманих результатів дослідження у формі протоколу;
- оформлення висновку за результатами експертизи.

Під час дослідження нами було проведено ідентифікаційну експертизу партії гречаної крупи, що постачалася на територію України від російського постачальника ТОВ "Семейные закрома" згідно із МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Б). Для дослідження було обрано по два зразки із партії (основний та контрольний):

зразок №1 - крупа гречана (ядриця) у поліетиленовому пакеті вагою 800 г;
зразок №2 - крупа гречана (ядриця) у картонному пакуванні вагою 400 г;
зразок №3 - крупа обрешена (проділ) у поліетиленовому пакеті вагою 700 г;

зразок №4 - крупа гречана (ядриця) у поліетиленовому пакеті вагою 5 кг;

зразок №5 - гречані пластівці у поліетиленовому пакеті вагою 400 г.

Перед експертом було поставлені наступні питання:

1. Чи відповідають органолептичні показники зразків товару вимогам НД?
2. Чи відповідають значення фізико-хімічних показників зразків товару вимогам НД?

3. Якому коду згідно з УКТ ЗЕД відповідають зразки товару?
4. Яка країна походження зразків товару?
5. Встановити відповідність вартості зразків середній митній вартості товару.

За результатами дослідження було складено висновок встановленої форми №19.08-4178 від 19.08.2019 р. (Додаток А).

2.2. Товарознавча характеристика асортименту гречки, що переміщується через митний кордон України

Основою для аналізу асортименту гречаної крупи, що переміщується через митний кордон України вважаємо за доцільне взяти нормативні документи.

Зокрема ДСТУ 4524-2006 [8] визначено перелік показників якості гречки. Так залежно від показників якості розподіляють на три класи. В продаж повинні надходити пропарені ядереця. Їх можна відрізнити за такими показниками: добре очищена крупа, з рівними гранями, які мають біліший колір, ніж основне ядро, за рахунок вимивання барвних речовин конденсованими парами води. Однак деякі виробники замість пропарювання прожарюють її. Таку крупу дуже легко визначити: вона має коричневий колір, а бічні грані не світліші, а навпаки, темніші, ніж основне зерно. У результаті прожарювання особливо вологого зерна гречки утвориться клейстерний шар, що не дозволяє одержати при варінні розсипчасту кашу. Також може бути недостатнє відділення домішок (бур'янистих, мінеральних, органічних і ін.); додавання чужорідних добавок (висівок, золи, піску, мінеральних порошків); реалізації запліснявілої крупи.

ДСТУ 7697:2015 [10] визначено вимоги до якості готового продукту - гречаних круп, які залежно від технології виготовлення поділяють на види та гатунки (табл. 2.1).

Окремо можемо виділити органічну та зелену гречку. На даний момент відсутні нормативні документи для цієї продукції.

Таблиця 2.1

Види та гатунки гречаної крупи згідно з ДСТУ 7697:2015 [10]

Вид круп гречаних	Гатунок	Технологія виготовлення	Характеристика
Ядриця	Перший, другий, третій	Відділенням ядра від плодових оболонок із зерна, що не піддають водотепловому обробленню (парою)	Цілі та надколоті ядра гречки, що не проходять крізь сито з отворами розміром 1,6 мм × 20 мм
Проділ	На гатунки не поділяють	Відділенням ядра від плодових оболонок із зерна, що не піддають водотепловому обробленню (парою)	Розколоті на частини ядра гречки, що проходять крізь сито з отворами розміром 1,6 мм × 20 мм і не проходять крізь сито з отворами розміром 0,8 мм × 0,8 мм
Ядриця швидко-розварювана	Перший, другий, третій	Відділенням ядра від плодових оболонок із зерна після водотеплового оброблення (парою)	Цілі та надколоті ядра гречки, що не проходять крізь сито з отворами розміром 1,6 мм × 20 мм
Проділ швидко-орозварюваний	На гатунки не поділяють	Відділенням ядра від плодових оболонок із зерна після водотеплового оброблення (парою)	Розколоті на частини ядра гречки, що проходять крізь сито з отворами розміром 1,6 мм × 20 мм і не проходять крізь сито з отворами розміром 0,8 мм × 0,8 мм

На українському ринку працюють підприємства, що продають свою продукцію із різними торговельними марками круп, в тому числі й гречаної крупи, зокрема: Art Foods, «Август», «Народна», «Сто пудов», «Такіда», «Фуршет», «Хуторок», «Хуторок Панський», «Золотий врожай» та інші. Такі підприємства займаються закупівлею та імпортом гречки, фасуванням у споживчу тару та подальшою її реалізацією. Таким чином, найчастіше

визначити країну походження крупи, що реалізується під українською торговельною маркою, - неможливо.

За даними Державної статистичної служби України у 2018 році на ринок України імпортовано фасовану та нефасовану гречану крупу у таких співвідношеннях, що наведені на рис. 2.2.

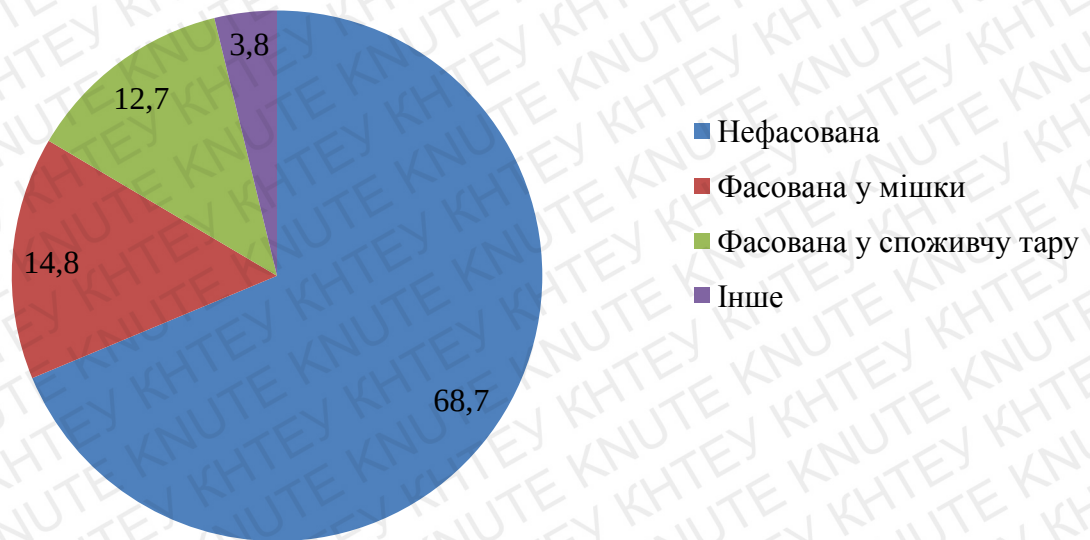

Рис.2.2. Розподіл імпортованої в 2018 році гречаної крупи за способом фасування, %

Більшість фасованих круп поставляється в упаковці двох видів: картонній коробці з порційними пакетиками (близько 400 г) і звичайному целофановому пакеті вагою близько 800 г (табл. 2.2). Порційні пакети дозволяють заощадити час на очищення і варінні крупи. До того ж в одному такому мішечку міститься вже відведені кількість крупи, що зручно споживачеві. Ще один варіант - окремі порційні пакети пропареної ядриці, що не потребує традиційного приготування.

Цінова сегментація на ринку гречаних круп наступна:

- вагова - безіменна гречка, що продається в оптовій тарі (25-50 кг) або розфасована підприємствами роздрібної торгівлі (наприклад, ТМ «Народна», «Фуршет»);

- фасована - гречка, розфасована в упаковку для роздрібної торгівлі, на упаковці вказується виробник і бренд;
- з доданою вартістю - гречка в пакетиках, з добавками або пластивці, всі продукти проходять додаткове очищення і обробку, за рахунок чого зростає ціна.

Таблиця 2.2

Асортимент крупи гречаної що переміщується через митний кордон України

Ознака класифікації	Асортиментна варіативність
Вид	ядриця проділ ядриця швидкорозварювана проділ швидкорозварюваний пластівці зелене гречане зерно
Гатунки	перший, другий третій, без гатунку
Фасування	насіпом поліпропіленові пакування поліетиленові пакування паперові та картонні пакування змішане
Вага	100 г 400 г 500 г 700 г 800 г 900 г 1000 г 3000 г 5000 г

Загалом дослідження особливостей виробництва гречаної крупи показало, що визначити реальну країну походження гречаного зерна фактично неможливо. Українські підприємства оптової та роздрібної торгівлі займаються фасуванням крупи, а закупають її насипом. Таким чином, до кінцевого споживача частіше всього доходить гречана крупа різного походження однак маркована як така, що виготовлена в Україні.

2.3. Ідентифікаційна експертиза гречки та оформлення її результатів для митних цілей

Метою проведених досліджень було встановлення відповідності пред'явлених для митного контролю товарів наведеним у 31 графі МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Б) опису, відповідності показників якості вимогам НД та визначення країни походження товару - декларантом заявлена як Російська Федерація.

Разом з митною декларацією були надані наступні документи:

1. Зовнішньоекономічний контракт №08/06-15 від 08.06.2014 р. між ТОВ "Круп'яний двір", Україна та ТОВ "Семейные закрома", Російська Федерація (Додаток В) із додатками до нього (Додаток Г);
2. Рахунок-фактура №5601204775 від 10.08.2019 р. (Додаток Е);
3. Рахунок-фактура №4507881212 від 12.06.2015 р. (Додаток Д);
4. Транспортний документ СМР №439342 від 10.08.2019 р. (Додаток Л);
5. Сертифікат походження форми СТ-1 №7070522 від 14.08.2019 р. (Додаток О).

Зразки на дослідження надійшли в паперовому пакеті білого кольору, опечатаному маркувальною етикеткою, скріпленою печаткою митниці та підписом інспектора. Цілісність пакету не порушена.

Вважаємо за доцільне пропонувати критерії та методи ідентифікації гречаної крупи, за допомогою яких можна було ж однозначно її ідентифікувати. Вони наведені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Критерії, методи за засоби ідентифікації гречаної крупи

Критерій ідентифікації	Засіб ідентифікації	Метод ідентифікації
1	2	3
Найменування товару	Товар, ТСД	Органолептичний, аналітичний
Маркування: найменування товару харчова цінність на 100 г продукту	ДСТУ 4524-2006, ТСД	Органолептичний, порівняльний, аналітичний

Продовження табл. 2.3

1	2	3
поживна цінність продукту на 100 г вага нетто дата виробництва термін придатності номер партії		
Органолептичні показники: зовнішній вигляд колір смак запах	ДСТУ 4524-2006	Органолептичний, аналітичний
Фізико-хімічні показники: доброякісне ядро нелущені зерна гречки розколоті ядра сміттєва домішка: мінеральна домішка шкідлива домішка зіпсовані зерна важковідокремлювана домішка	ДСТУ 4524-2006 ДСТУ 7697:2015	Вимірювальний, експертний

На першому етапі було досліджено маркування та пакування гречки. Результати проведених досліджень пакування наведено на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Зображення пакування зразків

Визначено відповідність наданих для дослідження зразків тим, що описані у гр. 31 МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Б).

Результати проведеного дослідження маркування наведені у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Результати дослідження маркування та упакування зразків крупи гречаної

Критерій ідентифікації	Зразок №1	Зразок №2	Зразок №3	Зразок №4	Зразок №5
Найменування товару	крупа гречана	крупа гречана	гречаний проділ	крупа гречана	пластівці гречані
Харчова цінність на 100 г продукту	343 ккал	343 ккал	300 ккал	343 ккал	329 ккал
Поживна цінність продукту на 100 г	жири - 3,4 вуглеводи - 71,5 білки - 13,2	жири - 3,4 вуглеводи - 71,5 білки - 13,2	жири - 2,3 вуглеводи - 60,4 білки - 9,5	жири - 3,4 вуглеводи - 71,5 білки - 13,2	жири - 3,0 вуглеводи - 57,5 білки - 13,2
Вага нетто, г	800	400	700	5 000	400
Дата виробництва	15/09/2018	28/09/2018	27/08/2018	15/09/2018	14/10/2018
Термін придатності	18 міс	18 міс	18 міс	18 міс	18 міс
Номер партії	445784	482366	471554	451447	471556

Наступним етапом було проведення дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників якості зразків гречаної крупи. Результати цього дослідження наведені у табл. 2.5 та табл. 2.6.

Таблиця 2.5

Результати дослідження органолептичних показників зразків гречки

Назва показника	Зовнішній вигляд	Колір	Смак	Запах
1	2	3	4	5
Зразок №1	цілі та надколоті ядра гречки, без видимих значних пошкоджень в масі	коричневий, характерний для зерна гречки	характерний до гречки, без сторонніх присмаків	характерний до гречки, без сторонніх запахів
Зразок №2	цілі та надколоті ядра гречки, без видимих значних пошкоджень в масі	коричневий, характерний для зерна гречки	характерний до гречки, без сторонніх присмаків	характерний до гречки, без сторонніх запахів
Зразок №3	розколоті на частини ядра гречки	коричневий та світло-коричневий, характерний для зерна гречки	характерний до гречки, без сторонніх присмаків	характерний до гречки, без сторонніх запахів

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5
Зразок №4	цілі та надколоті ядра гречки, без видимих значних пошкоджень в масі	коричневий, характерний для зерна гречки	характерний до гречки, без сторонніх присмаків	характерний до гречки, без сторонніх запахів
Зразок №5	розплющені ядра гречки різноманітних форм	світло-коричневий, характерний для зерна гречки	характерний до пластівців гречки, без сторонніх присмаків	характерний до пластівців, без сторонніх запахів

Таблиця 2.6

Результати дослідження фізико-хімічні показників зразків гречки

Назва показника	Зразок №1	Зразок №2	Зразок №3	Зразок №4	Зразок №5
доброякісне ядро, %	99,4	99,3		99,3	-
нелущені зерна гречки, %	0,2	0,2		0,2	-
розколоті ядра	0,1	0,1		0,1	-
сміттєва домішка, %	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7
мінеральна домішка, %	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03
шкідлива домішка, %	-	-	-	-	-
зіпсовані зерна, %	0,01	0,01	1,4	0,01	-
важковідокремлювана домішка, %	0,8	0,9	0,7	0,9	-

Для підтвердження країни походження експертом було проаналізовано інформацію товаросупровідних документів, маркування зразків, каталогів виробника, офіційних даних у відкритих джерелах. Докладно це питання описане у розділі 3.

Для визначення відповідності вартості зразків середній вартості товару було використано метод аналогів, що базується на порівнянні продукції, яка оцінюється, її споживчих властивостей з аналогічними товарами, вартість яких визначається на підставі цін, що склались в даний час на ринку України. В основу експертної оцінки вартості товарів покладено методичний підхід визначення ринкової вартості товарів, наведений в методичних рекомендаціях

щодо оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави.

Результати визначення вартості наведені у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Результати визначення середньої ринкової вартості гречаної крупи станом на 19.08.2019 р.

Назва продукту	Середня ціна за 1 кг, грн.	Середня ціна відповідно до упакування зразків, грн.
Крупа гречана ядриця	40,14	31,02
Крупа гречана ядриця, фасована	52,14	28,90
Гречаний проділ	14,39	11,04
Гречані пластівці	78,45	69,26

За результатами дослідження було складено висновок встановленої форми №19.08-4178 від 19.08.2019 р. (Додаток А). Висновок містить одинадцять розділів та повністю відображає етапи дослідження.

Замовником дослідження виступала Сумська митниця ДФСУ.

За результатами проведених досліджень встановлено наступне.

За органолептичними показниками всі зразки товару відповідають заявленим видам - ядриці, проділу, пластівцям.

Результати дослідження фізико-хімічних показників зразків не виявили порушення щодо їх значень вимогам діючих НД.

Зразки відповідають наступним кодам згідно з УКТ ЗЕД:

"Крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, фасована..." - 1104291700.

"Крупа гречана, обрешена, фасована: гречаний проділ, фасований (п/пропіленовий пакет по 700 г)...." - 1104293000.

"Крупа гречана, подрібнена, фасована: п/пропіленовий пакет по 5 кг..." - 1104295900.

"Крупа гречана у вигляді пластівців: швидкого приготування фасовані...." - 1104199000.

Середня ринкова ціна відповідно до упакування наданих зразків станом на 19.08.2019 р. становила:

Крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, фасована по 800 г - 31,02 грн.

Крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, фасована по 400 г - 28,90 грн.

Крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, нефасована за 1 кг - 40,14 грн.

Крупа гречана, обрушена, фасована: гречаний проділ, фасований по 700 г 11,04 грн..

Гречані пластівці фасовані по 400 г - 69,26 грн.

За результатами досліджень зразків визначено країну походження - Російська Федерація.

РОЗДІЛ 3

НЕТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТУ ГРЕЧКИ

3.1 Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті гречки

Митна вартість – це база для нарахування мита та ПДВ, тому від визначеної митної вартості на товар прямо залежить сума податків, яку імпортер повинен сплатити при ввезенні товару. Відомо, що останнім часом органи ДФСУ приділяють досить багато уваги процедурі визначення митної вартості товарів, що імпортуються. Це пов'язано насамперед з тим, що маніпуляції з митною вартістю є найбільш популярним механізмом мінімізації податкового навантаження при імпорті товарів до України.

Митна вартість є умовною розрахунковою величиною, яка використовується для нарахування податків і зборів, ведення митної статистики, а також для розрахунків штрафів та санкцій у визначених випадках. Відповідно до ст. 266 МК України існує 6 методів визначення митної вартості, які використовуються послідовно від 1 до 6: метод 1 «За ціною угоди щодо товарів, які імпортуються»; метод 2 «За ціною угоди щодо ідентичних товарів»; метод 3 «За ціною угоди щодо подібних (аналогічних) товарів»; метод 4 «На основі віднімання вартості»; метод 5 «На основі додавання вартості»; метод 6 «Резервний». При цьому кожен наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.

Наведемо практичний приклад визначення митної вартості імпортованої партії гречки за МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Б).

Для підтвердження заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному Митним Кодексом, подаються такі документи:

- 1) декларація митної вартості №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Ж);
- 2) зовнішньоекономічний договір №08/06-15 від 08.06.2014 р. (Додаток В);
- 3) рахунок-фактура №5601204775 від 10.08.2019 р. (Додаток Е);
- 4) рахунок-фактура №4507881212 від 12.06.2015 р. (Додаток Д);
- 5) довідка про транспортні витрати №45-06 від 17.08.2019 р. (Додаток К);
- 6) додаток до договору №06/2018 від 22.06.2019 р. (Додаток С);
- 7) платіжне поручення від 19.06.2015 р. (Додаток Р).

Розрахунок митної вартості проводився за методом 1, тобто за фактурною ціною, що вказана в інвойсі №5601204775 від 10.08.2019 р. (Додаток Е) та становила 2565,50 євро із додаванням вартості перевезення до митного кордону України, що складала 22000,00 грн. Для підрахунку митної вартості фактурна вартість перераховується у гривні за курсом НБУ на дату митного оформлення, що становив 29,520733. Таким чином загальна митна вартість партії гречки складає 92235,44 грн.

Партія гречки у досліджуваному зразку постачається на умовах FCA - м. Москва. FCA (...named place) або франко перевізник (...назва місця) — термін Інкотермс-2010, який означає, що продавець доставить вантаж, який пройшов митне очищення, зазначеному покупцем перевізнику до названого місця. Слід зазначити, що вибір місця постачання вплине на зобов'язання з навантаження й розвантаження товару в даному місці. Якщо постачання здійснюється в приміщенні продавця, то продавець несе відповідальність за завантаження. Якщо ж постачання здійснюється в інше місце, продавець за відвантаження товару відповідальності не несе.

Під час митного оформлення імпорту гречки проводиться посилений контроль за правильністю визначення їх митної вартості, а саме:

- порівняння рівня заявленої вартості з рівнем митної вартості ідентичних товарів;
- перевірка документів для підтвердження заявленої митної вартості;

- перевірка дотримання вимог заповнення 31 графі.

Декларація митної вартості №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Ж), що була надана декларантом, - це заява особи за встановленою формою відомостей щодо митної вартості товарів. Форма декларації митної вартості та правила її заповнення визначені наказом Міністерства фінансів України №599 [21]. В рамках проведеного дослідження наведемо основні дані, що були відзначені при митному оформленні ДМВ №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Ж).

Основний аркуш ДМВ.

Графа №1. Зазначаються відомості про нерезидента - продавця товару, який продається на експорт в Україну: ООО "Семейные закрома", 630088, г. Новосибирск, ул. Петухова, д. 47, Россия.

Графа 2(а). Зазначаються відомості про резидента - покупця товару, який продається на експорт в Україну: ТОВ "Крупяний двір", 03048, м.Київ, пр-т Тичини, 4 на склад вул. Авд.-Черноморського, 3В, Україна, у правому верхньому кутку після знаку № – податковий номер - UA10037223954.

Графа 2(б). Зазначаються відомості про декларанта або уповноважену ним особу: ПП "Сіа-Брок", у правому верхньому кутку після знаку № – податковий номер - UA3660464, після реквізитів - ідентифікаційний номер, номер та дату ліцензії на здійснення брокерської діяльності АВ195265 від 06.07.2015 р..

Графа 3. Зазначаються скорочене літерне найменування умов поставки згідно з класифікатором умов поставки: FCA RU м. Москва.

Графа 4. Зазначаються код згідно з класифікатором документів, номер, дата укладення зовнішньоекономічного договору (контракту), у тому числі змін до нього (за наявності), або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту), рахунків-фактур (інвойсів), виставлених продавцем покупцеві, або рахунків-проформ та інших документів, що підтверджують відомості про заявлену митну вартість.

0380. 5601204775 від 10.08.2019 р.

0380. 4507881212 від 12.06.2015 р.

3007. 45-06 від 17.06.2019 р.

4104. 08/06-15 від 08.06.2014 р.

Графа 6. Відмічається знаком „X” метод визначення митної вартості, за яким визначено митну вартість оцінюваних товарів. В досліджуваному випадку - метод 1 - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції).

Графи 9(а), 9(б). Відмічається знаком „X” потрібна відповідь („так” або „ні”), в досліджуваному випадку - покупець та продавець не є пов’язаними між собою.

Графа 13(а). При електронному декларуванні зазначається дата заповнення ДМВ 19.08.2019 р.

Графа 13(б). Зазначаються прізвище, ім’я та по батькові декларанта або уповноваженої ним особи - Петренко О.М.

Додатковий аркуш А до основного аркуша ДМВ.

У графах 14-28 додаткового аркуша А усі дані наводяться в гривнях, якщо інше не встановлено порядком заповнення відповідної графи (табл. 3.1). Партія гречаної крупи була оформлена за чотирма різними кодами, отже наводимо заповнення граф відповідно до цих кодів.

Таблиця 3.1

Заповнення ДМВ №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р.

Розділ А	Номер товару			
	1	2	3	4
	Код товару			
	1104291700	1104293000	1104295900	1104199900
1	2	3	4	5
Графа 14(а). Ціна товару в іноземній валюті	1005,00	1268,00	177,50	115,00
Курс перерахунку	29,520733			
Ціна товару, гривень	29668,3367	37432,2894	5239,9301	3394,8843

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5
Графа 15. Усього "А", гривень	29668,3367	37432,2894	5239,9301	3394,8843
Витрати на транспортування "Б"	7009,8405	5834,0685	3112,9963	543,0947
Митна вартість (А+Б), гривень	36678,18	43266,36	8352,93	3937,97
Митна вартість (А+Б), євро	1242,45	1465,63	282,95	133,40

За досліджуваною декларацією було нараховані та сплачені митні платежі на загальну суму 40111,04 грн.

Митний платіж при імпорті гречки — це різновид обов'язкових платежів, що справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на органи ДФСУ.

Система митного контролю правильного нарахування митних платежів на базі митної вартості має передбачати дві стадії. Перша стадія - контролю при митному оформленні товарів; друга стадія - наступна перевірка достовірності заявлених митниці відомостей або додаткова документальна перевірка, включаючи запит необхідної для цих цілей документації, або перевірки фінансово господарської діяльності підприємств, організацій, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність (так звані зовнішні перевірки).

За вказаною МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Б) було нараховані обов'язкові платежі – мито та ПДВ.

Мито (англ. custom's duty, tax) - обов'язковий особливий вид податку, що стягується органами ДФСУ країни при ввезенні товару на її митну територію або його вивозі з цієї території і що є невід'ємною умовою такого ввезення або вивозу відповідно до її законодавства.

ПДВ - непрямий податок на товари й послуги. При імпорті ПДВ виступає засобом протекціоністської політики, оскільки його стягнення з імпортованих

товарів веде до їхнього подорожчання, підвищуючи тим самим конкурентоздатність товарів і послуг вітчизняного виробництва.

Розрахунок суми мита в разі застосування адвалерних ставок мита (% від митної вартості товару), здійснюється за формулою:

$$C_{\text{ма}} = (B \times M_a) / 100\% \quad (3.1)$$

де $C_{\text{ма}}$ – сума ввізного мита,

B – митна вартість товару (у грн.),

M_a – ставка ввізного мита, встановлена у відсотках до митної вартості товару.

Розрахунок суми ПДВ на гречку, що ввозяться на митну територію України, здійснюється за такою формулою:

$$C_{\text{пдв}} = (B + M) \times 20\% / 100\% \quad (3.2)$$

де $C_{\text{пдв}}$ – сума податку на додану вартість;

B – договірна (контрактна) вартість, але не менша митної вартості, зазначеної у митній декларації;

M – сума ввізного мита за ставками Митного тарифу України.

В табл. 3.2 наведено дані та суми, з яких складається загальна сума платежів.

Таблиця 3.2

Нарахування митних платежів за МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (графа 47)

Вид	Основа нарахування, грн.	Ставка	Сума
1	2	3	4
Товар №1, код УКТ ЗЕД 1104291700			
020	36678,18 грн.	20%	7335,64 грн.
028	44013,82 грн.	20%	8802,76 грн.
Товар №2, код УКТ ЗЕД 1104293000			
020	43266,36 грн.	20%	8653,27 грн.
028	51919,63 грн.	20%	10383,93 грн.
Товар №3, код УКТ ЗЕД 1104295900			
020	8352,93 грн.	20%	1670,59 грн.

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4
028	10023,52 грн.	20%	2004,70 грн.
Товар №4, код УКТ ЗЕД 1104199900			
020	3937,97 грн.	10%	393,80 грн.
028	4331,77 грн.	20%	866,35 грн.

Аналіз нарахування митних платежів на партію гречки, що імпортується в Україну за МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. показав, що нарахована сума ввізного мита становить 18053,30 грн., зокрема для товару №1 - 7335,64 грн., товару №2 - 8653,27 грн., товару №3 - 1670,59 грн., товару №4 - 393,00 грн. Сума податку на додану вартість склала 22057,74 грн., зокрема для товару №1 - 8802,76 грн., товару №2 - 10383,93 грн., товару №3 - 2004,70 грн., товару №4 - 866,35 грн. Загальна сума нарахованих і стягнених митних платежів склала 40111,04 грн., що перераховані суб'єктом ЗЕД на відповідний рахунок митниці.

3.2. Аналіз дотримання заходів нетарифного регулювання при імпорті гречки

Попри загальну заборону імпорту гречки походженням із Російської Федерації на території України зміни в постанові Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 р. дозволяють ввезення гречки та митне оформлення на суму здійсненої суб'єктами господарської діяльності України передоплати за поставку таких товарів, якщо зазначена передоплата була здійснена до 30.12.2015 р.

Для підтвердження легальності поставки партії товару походженням з Російської Федерації декларантом було надано рахунок-фактура №4507881212 від 12.06.2015 р. (Додаток Е), рахунок-фактура №5601204775 від 10.08.2019 р. (Додаток Д), платіжне доручення від 19.06.2015 р. №1104 (Додаток Р) та сертифікат походження форми СТ-1 від 10.08.2019 р. (Додаток О).

Під час митного оформлення гречаної крупи вантаж проходив фітосанітарний контроль, підтвердження цього відображено в транспортному документі – CMR №439342 від 10.08.2019 р. (Додаток Л) шляхом проставлення відповідного штамп. Також для оформлення декларантом було подано фітосанітарний сертифікат №203430103160516016 від 10.08.2019 р. (Додаток М), яким підтверджена безпека харчових продуктів.

Фітосанітарний сертифікат - сертифікат, що засвідчує фітосанітарний стан об'єктів регулювання, виданий Фітосанітарною службою ветеринарного та фітосанітарного нагляду Російської Федерації, містить 17 розділів, а також дані щодо дати та відповідальних осіб. Фітосанітарний сертифікат за №203430103160516016 від 10.08.2019 р. було видано на досліджувану партію товару, таким чином виключене повторне його використання для імпорту інших партій.

Контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин здійснюється шляхом перевірки міжнародних сертифікатів в оригіналі та транспортних (перевізних) документів.

Декларантом було надано сертифікат походження форми СТ-1. Цей документ видається уповноваженими органами - у досліджуваному випадку - Торгово-промисловою палатою країни-виробника товару - Російської Федерації. Сертифікат було надано митниці у вигляді сканованої копії, не містив підчисток та виправлень, складений російською мовою.

Сертифікат містив конкретні відомості про товар, на який він виданий, а саме, інформацію внесено відповідно до граф:

графа 1 - найменування й адреса відправника/експортера - ООО "Семейные закрома", РФ, 630088, г. Новосибирск, ул.Петухова, д. 47;

графа 2 - найменування й адреса одержувача/імпортера - ООО "Крупяной двор", 03048, Украина, г. Киев, пр-т П.Тычины, 4;

графа 3- засоби транспорту й маршрут прямування - вказано дані щодо автомобільного транспорту AB2121CE/AB4455XM;

графа 4 - номер сертифіката - 7070522; його форма - СТ-1; країна, що видала - Російська Федерація, і країна, для якої цей сертифікат видано - Україна;

графа 5 - контракт №08/06-15 від 08.06.2014 р.;

графа 6-11 - дані щодо товару та пакування;

графа 12 та 13 - найменування орган, уповноваженого відповідно до національного законодавства країни походження товару, дату видачі сертифіката, прізвище, ім'я та по батькові і підпис посадової особи, що оформила сертифікат, відбиток печатки цього компетентного органу - Фомин А.Г., дата - 14.08.2019 р.

Для підтвердження сплати за партію гречки до 30.12.2015 р. декларантом було надано рахунок-фактура №4507881212 від 12.06.2015 р. (Додаток Д) та платіжне доручення від 19.06.2015 р. №1104 (Додаток Р) із відмітками банку.

Незважаючи на подані документи інспектором митниці було проведено митний огляд із відбором зразків та направлено запит для додаткового дослідження для підтвердження країни походження партії гречки. Після отримання висновку №19.08-4178 від 19.08.2019 р. (Додаток А) митне оформлення було завершено у повному обсязі.

Таким чином, усіх вимог та заходів нетарифного регулювання імпорту гречаної крупи було дотримано.

3.3. Митне оформлення гречки в режимі імпорту згідно з митною декларацією

Митне оформлення починається із моменту подання декларантом митної декларації в електронному вигляді. Окрім митної декларації, митному органу подається пакет документів, який складають доповнення до митної декларації. Розглянемо докладно подані до оформлення документи.

Зовнішньоекономічний контракт №08/06-15 від 08.06.2014 р. між ТОВ "Семейные закрома", Російська Федерація та ТОВ "Круп'яний двір", Україна

(Додаток В). Цим документом визначено основні умови постачання та оплати товару - згідно інвойсів, умови постачання FCA - м. Москва, перелік необхідних для митного оформлення документів, ціна та порядок сплати, приймання, вимоги до якості, маркування та упакування, порядок виставлення рекламаций тощо. Валюта договору - євро, загальна вартість - 1 млн. євро. Термін дії - до 31.12.2020 р. із можливістю подовження цього терміну.

Інвойс - рахунок-фактори за №5601204775 від 10.08.2019 р. (Додаток Е) та №4507881212 від 12.06.2015 р. (Додаток Д) - це документ, яким визначені основні дані щодо партії гречки: перелік позицій - шість позицій, кількість упакувань - 2330 шт., ціна, загальна вартість - 2565,50 євро, умови постачання - FCA - м. Москва, умови оплати - передплата не менш ніж за 30 днів по постачання.

Пакувальний лист №35 від 10.08.2019 р. (Додаток З), що відображає перелік усіх видів товару. Відповідно у досліджуваному прикладі - шість позицій гречки різних видів та фасування, кодів згідно з класифікацією країни відправлення - Російської Федерації, загальна кількість, вага нетто - 1306,00 кг та вага брутто - 1473,50 кг, вид упакування партії - картонні коробки.

Транспортний документ або транспортна накладна – перевізний документ, що підтверджує укладання договору перевезення вантажу, була складена перевізником за №439342 від 10.08.2019 р. (Додаток Л), загальний маршрут перевезення - від м. Москва, Російська Федерація до м. Одеса, Україна.

Довідка про транспортні витрати №45-06 від 17.08.2019 р. (Додаток К), що виписана ТОВ "Ековіс Лоджистікс Україна" та є підтвердженням того, що транспортні витрати на доставку вантажу від місця загрузки в м. Москва, Російська Федерація, до кордону України – п/п Троебортне - Бачевськ – становили 16500,00 грн. без ПДВ. Перевезення здійснювалося згідно договору №А/232/06-0611 від 01.06.2011 р. (Додаток П).

Копія експортної декларації країни відправлення №19-6601212-E1570 від 02.05.2019 р. – це оформлена в країні експорту товару митна декларація в

митному режимі «експорт», та є додатковим документом, що подається (за наявності) декларантом для підтвердження заявленої митної вартості товарів, і має бути оформлена відповідно до чинного законодавства цієї країни.

Договір надання митно-брокерських послуг №20/01-2017 від 20.01.2017 р. (Додаток Н) між ТОВ "ПП "Сіа-Брок", та ТОВ "Круп'яний двір", що є договором доручення.

Сертифікат походження форми СТ-1 №7070522 від 14.08.2019 р. (Додаток О) є документом, що підтверджує країну походження партії гречки, а саме: Російська Федерація.

При заповненні митної декларації МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. (Додаток Б) декларант керувався вимогами Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа [21], декларації подаються в електронному вигляді.

У першому підрозділі графі 1 «Декларація» проставлено літерний код напрямку переміщення товарів «ІМ», у другому – код митного режиму «40», у третьому – ДЕ – додаткова декларація до попередньої митної декларації.

У графі 2 «Відправник/експортер» зазначено реквізити нерезидента – сторону зовнішньоекономічного договору (контракту): ООО "Семейные закрома", 123242, Новинский б-р, д. 31, п. 1, 2, г. Москва, Россия (місце відвантаження було взято із транспортних документів) та 630088, г. Новосибирск, ул. Петухова, д. 47. (юридична адреса - визначена у зовнішньоекономічному контракті №08/06-15 від 08.06.2014 р.).

У першому підрозділі графі 3 «Форми» зазначено порядковий номер комплекту, у другому – загальна кількість комплектів форм МД-2, МД-3: «1/2».

Графа 4 «Відвантажувальні специфікації» заповнюється не завжди, в досліджуваному прикладі митного оформлення є один додатковий аркуш, отже зазначено «1/0».

В графі 5 «Всього товарів» зазначено загальну кількість задекларованих у МД товарів – «4» - відповідно до розподілу партії товарів згідно кодів УКТЗЕД.

У графі 6 «Всього місць» зазначено вантажні місця задекларованих товарів відповідно до товаросупровідних документів: транспортної накладної CMR №439342 від 10.08.2019 р. та пакувального листа №35 від 10.08.2019 р. – «81».

У графі 7 «Довідковий номер» зазначено порядковий номер МД – «17662».

У графу 8 «Одержувач» внесено відомості про одержувача товарів: ТОВ "Круп'яний двір", 03048, м.Київ, пр-т Тичини, 4 на склад вул. Авд.-Черноморського, 3В, Україна, та вказаний податковий номер UA10037223954, відповідно до зовнішньоекономічного договору.

В графу 9 «Особа, відповідальна за фінансове врегулювання» занесені відомості про резидента України, що уклав зовнішньоекономічний контракт: ТОВ "Круп'яний двір", 03048, м.Київ, пр-т Тичини, 4, а у правому верхньому кутку після знаку № – податковий номер «UA10037223954». Всі реквізити даної графи співпадають з реквізитами графи 8 «Одержувач/імпортер» – це свідчить про те, що фірма-одержувач товару і фірма відповідальна за фінансове врегулювання одна і та ж, вона і являється повним власником одержаних товарів.

В графі 11 «Торговельна країна / Країна виробництва» зазначено літерний код країни виробника відповідно до Класифікації держав світу країни – «RU» – Росія. Країну Визначено відповідно до сертифікату походження форми СТ-1 №7070522 від 14.08.2019 р.

У графі 12 «Відомості про вартість» зазначено митну вартість задекларованого товару у валюті України, що становить – 92235,44 грн.

У графі 14 «Декларант/Представник» наведено реквізити про декларанта: ПП "Сіа-Брок", із зазначенням номеру ліцензії АВ 195265 від 06.07.2015 р., у правому верхньому кутку після знаку № – податковий номер «UA10003660464», після реквізитів – ідентифікаційний номер: 3660464, відповідно до договору надання послуг митного брокера №20/01-2017 від 20.01.2017 р.

У графі 15 «Країна відправлення/експорту» - Російська Федерація - визначено відповідно до транспортного документу.

У графі 15а «Код країни відправлення/експорту» зазначено літерний код країни експорту «RU» – відповідно до Класифікації держав світу країни.

В графі 18 «Ідентифікація і країна реєстрації транспортного засобу при відправленні/прибутті» зазначено відомості про транспортний засіб, на якому була здійснена доставка товару у митницю оформлення – «AB2121CE/AB4455XM» та країна – UA - Україна.

У графу 19 «Контейнер» внесено 0, оскільки товар прямує не в контейнері.

У першому підрозділі графи 20 «Умови поставки» зазначено скорочене літерне найменування умов поставки «FCA» згідно з Класифікатором умов поставки, у другому підрозділі графи – літерний код країни імпорту «RU» відповідно до Класифікації держав світу країни та відповідна назва пункту – м. Москва. Умови зазначені у зовнішньоекономічному договорі та інвойсі №5601204775 від 10.08.2019 р.

У графу 21 «Ідентифікація і країна реєстрації активного транспортного засобу на кордоні» занесені відомості про транспортний засіб, на якому товар надійшов на митну територію України – «AB2121CE/AB4455XM» та країна – UA - Україна.

У лівому підрозділі графи 22 «Валюта та загальна сума за рахунком» зазначено відповідно до Класифікації валют літерний код валюти - EUR, у якій складено рахунок-фактура (інвойс), а у правому підрозділі графи – загальну фактурну вартість товару, що становить 2565.50, відповідно до інвойсу №5601204775 від 10.08.2019 р.

У графі 23 «Курс валюти» зазначається офіційний курс гривні до іноземної валюти, зазначеної в лівому підрозділі графи 22 МД, установлений Національним банком України на дату подання декларації до оформлення - 29,520733.

У лівому підрозділі графи 24 «Характер угоди» зазначено «021» – код характеру контракту згідно з Класифікатором характерів угод, що відповідає валюті розрахунку, у правому підрозділі графи «EUR» – літерний код валюти розрахунку відповідно до Класифікації валют. В нашому випадку характер угоди – це переміщення товарів з розрахунками у ВКВ (крім державного кредиту й погашення державного кредиту).

У лівий підрозділ графи 25 «Вид транспорту на кордоні» занесемо «30» – код виду транспорту згідно з Класифікатором видів транспорту, тобто вантажний автомобіль.

У лівому підрозділі графи 26 «Вид транспорту в межах країни» відповідає 25 графі - «30» – код виду транспорту згідно з Класифікатором видів транспорту, тобто вантажний автомобіль.

У графі 28 «Фінансові та банківські відомості» зазначено фінансові та банківські відомості про суб'єкта ЗЕД, що здійснює розрахунок відповідно до умов контракту: ЄДРПОУ 21685485, назву банку – ПАТ "СІТІБАНК", МФО банку – 300584. Банківські реквізити зазначено у зовнішньоекономічному договорі.

У графу 29 «Митний орган виїзду/в'їзду» внесено назву та код митниці ДФСУ, через який товар був ввезений на митну територію України: «Сумська митниця ДФС, UA805080».

Графа 30 "Місцезнаходження товарів" заповнюється, якщо здійснюється переміщення митною територією України. У графі зазначаються відомості про зону митного контролю, в якій знаходяться задекларовані товари - 100-050-1-1.

У графу 31 «Вантажні місця та опис товарів – Маркування та кількість – Номери контейнерів – Кількість та розпізнавальні особливості» було внесено відомості про товар, їх маркування та кількість. Відповідно до кількості товарів графа 31 заповнюється окремо.

Для товару №1. 1. Крупа гречана (ядриця), не подрібнена, лущена, фасована: крупа гречана (ядриця) (п/пропіленовий пакет по 800 г): арт.

4540550400 - 300 шт., крупа гречана (ядриця) фасована в картонну коробку по 400 г.: арт. 4541960900 - 800 шт. 2. Місць 20 SW. 3. 0.

Для товару №2. 1. Крупа гречана, обрушена, фасована: гречаний проділ, фасований п/пропіленовий пакет по 700 г: арт. 4613960100 - 80 шт. Крупа гречана (Ядриця), фасована картонна коробка 400 г. (5 уп. по 80 г): арт. 4648210100 - 100 шт. 2. Місць 35SW. 3. 0.

Для товару №3. 1. Крупа гречана подрібнена, фасована: крупа гречана п/пропіленовий пакет по 5 кг: арт. 4642160500 - 50 шт. 2. Місць 18SW. 3. 0.

Для товару №4. 1. Крупа гречана у вигляді пластівців: гречані пластівці швидкого приготування, фасовані п/пропіленовий пакет по 400 г: арт. 4644370200 - 100 шт. 2. Місць 8SW. 3. 0.

У графі 32 «Товар N» зазначено порядковий номер товару – 1.

В першому підрозділі графи 33 «Код товару» зазначено перші 8 знаків коду згідно з УКТЗЕД, у другому підрозділі графи – дев'ятий та десятий знаки коду товару згідно з УКТЗЕД, а у п'ятому підрозділі графи – «0», оскільки товар не підлягає експортному контролю. Тобто в розглянутому нами прикладі:

Товар №1 - 1140 29 17 00

Товар №2 - 1104 29 30 00

Товар №3 - 1104 29 59 00

Товар №4 - 1104 19 90 00

У лівому підрозділі «а» графи 34 «Код країни походження» зазначено «RU» – літерний код країни походження товару відповідно до Класифікації держав світу, описаного в графі 31 МД та класифікованого згідно з УКТЗЕД у графі 33 МД. Країну походження визначено відповідно до сертифікату походження форми СТ-1.

У графі 35 «Вага брутто (кг)» зазначено – вага брутто товару, описаного в графі 31 МД – 626 кг - відповідно до транспортних документів, пакувального листа.

У графу 36 «Преференція» внесено «000000000» (пільги відсутні) за Класифікатором пільг.

У графі 37 «Процедура» У графі проставляється код процедури переміщення товарів відповідно до заявленого митного режиму. В нашому випадку – 40 – імпорт, наступні дві – код попереднього митного режиму "00", тобто відсутній. У другому підрозділі графі проставляється чотиризначний код, до перші два знаки якого – особливості переміщення товарів, а в нашому випадку – ZZ – некласифіковані особливості, наступні два знаки – цифровий код додаткової особливості переміщення 00 – некласифіковані додаткові особливості).

В графі 38 «Вага нетто (кг)» зазначено – вага нетто товару – 560 кг - відповідно до транспортних документів, пакувального листа.

В графі 40 «Загальна декларація/попередній документ» наведено номер попередньої декларації - 1801/UA100110/2019/458560 та її дату 19/08/19, а також номер товару у цій декларації, за яким було оформлено вказаний товар - 1.

У графу 42 «Ціна товару» з точністю до чотирьох знаків у дробовій частині наводиться фактурна вартість товару у валюті, в якій складені рахунки або інші документи, що визначають вартість товару - 1005,0000.

В графі 43 «Метод визначення вартості» зазначено – «1»

У графі 44 «Додаткова інформація / Подані документи / Сертифікати і дозволи» зазначено документи, та їх коди згідно з Класифікатором документів і реквізити документів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Документи, що були надані для оформлення партії гречаної крупи

Код документу	Номер документа	Дата документа	Тип документу
1	2	3	4
0271	35	10/08/2019	Пакувальний лист
0380	5601204775	10/08/2019	Інвойс
0380	4507881212	12/06/2015	Інвойс
0730	439342	10/08/2019	Автотранспортна накладна

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4
0862	5601204775	10/08/2019	Декларація про походження товару
3007	45-06	17/08/2019	Документ, що підтверджує вартість перевезення товару
3014	б.н.	01/08/2019	Прейскурант (прайс-лист) виробника товару
4103	06/2018	22/06/2018	Доповнення до внутрішнього договору (контракту)
4104	08/06-15	06/08/2014	Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу
4207	20/01-2017	20/01/2017	Договір про надання послуг митного брокера
4301	A/232/06-0611	01/06/2011	Договір (контракт) про перевезення
5509	4565956	17/08/2019	Інформація про позитивні результати державних видів контролю
7006	7070522	14/08/2019	Сертифікат про походження товару форми СТ-1
9610	10103080/100619/0032718	10/08/2019	Копія митної декларації країни відправлення

У графі 45 "Коригування" зазначається у валюті України митна вартість товару - 36678,18.

У графі 46 "Статистична вартість" зазначено митну вартість товару в тисячах гривень – 36,67818.

У графі 47 "Нарахування платежів" зазначено суми та основи нарахування мита та ПДВ, що було докладно розглянуто вище.

У графі В "Подробиці розрахунків" зазначено відомість про здійснені платежі на суму 40111,04 грн. відповідно до Класифікатора видів і податків зборів за кодом платежу :

"020" – 18053,30 грн., а також ідентифікаційний код – "0037223954"

"028" – 22057,74 грн., а також ідентифікаційний код – "0037223954"

У графі 54 «Місце та дата» зазначено відомості і підпис представника декларанта: 45603, Волинська обл., Луцький р-н, с. Струмовка, вул. Ровенська, 4. оф. 306. Петренко О.М.; +380995667813; 2288314205; siabrok@gmail.com.

Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів органів ДФСУ протягом робочого часу (цілодобово) у чотири етапи.

1-й етап - попередні операції та перевірка МД і документів, наявності фактів застосування до суб'єкта ЗЕД санкцій, передбачених статтею 37 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" [22]. Перевірка на цьому етапі завершується проставленням штампа "Перевірено".

Перевірка достовірності інформації, зазначеної в митній декларації та супровідних документах, здійснюється візуально та із застосуванням інформаційних технологій:

- шляхом проведення формато-логічного контролю - в результаті перевірки розбіжностей не виявлено;
- контролю співставлення - в результаті перевірки розбіжностей не виявлено;
- контролю із застосуванням системи управління ризиками - стосовно переміщення гречки було виявлено заборону імпорту товару походженням із Російської Федерації, тому інспектором митниці було направлено запит для проведення додаткового дослідження до департаменту податкових та митних експертиз ДФС.

Після проведення відповідних досліджень та отримання висновку експертизи митне оформлення було продовжено.

2-й етап - перевірка МД та документів, заявленої митної вартості і нарахування митних платежів. Перевірка закінчується проставленням штампа "Сплачено". Як показало дослідження, митна вартість визначена вірно, митні платежі сплачені у повному обсязі.

3-й етап - перевірка зазначених декларантом відомостей у МД на відповідність митним правилам та поданим комерційним документам. У

нашому випадку митній декларації було надано номер МД №UA100110/2019/450450.

На цьому етапі було досліджено відповідність даних, зазначених у зовнішньоекономічному контракті №08/06-15 від 06/08/2014 р. (Додаток В), рахунку-фактурі №4507881212 від 12.06.2015 р. (Додаток Е), рахунку-фактурі №5601204775 від 10.08.2019 р. (Додаток Д), платіжному дорученні від 19.06.2015 р. №1104 (Додаток Р) та сертифікаті походження форми СТ-1 від 10.08.2019 р. (Додаток О). На основі сумнівів інспектора Київської митниці ДФС було направлено запит до Департаменту податкових та митних експертиз з метою отримання додаткових даних щодо походження товару, правильності визначення кодів згідно з УКТЗЕД, середньої ринкової вартості. Після отримання висновку №19.08-4178 від 19.08.2019 р. (Додаток А) митне оформлення було завершено у повному обсязі. Рішення щодо його правомірності приймається інспектором митниці.

4-й етап - завершення митного оформлення. Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин з моменту пред'явлення ДФСУ. У досліджуваному зразку митне оформлення було із подовженням цього терміну на період проведення експертизи.

Таким чином, під час митного оформлення було виконано необхідні митні формальності у повному обсязі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами дослідження нами зроблені наступні висновки:

1. Врожайність гречки в Україні в 2017 року становила 1,1 тонни з гектара та поступово знижувалася. Таким чином, внутрішній попит задовольнявся за рахунок імпорту. Посіви гречки в Україні у 2019 році можуть скоротитись удвічі – до 45-50 тис. га.

2. Обсяги експорту гречаного зерна та готових продуктів з нього починаючи с 2016 року є сталими. Так, у 2016 році вони становили 5,46 тис. тонн загальною вартістю 26,9 тис. дол. США., у 2017 - 5,11 тис. тонн вартістю 29,3 тис. дол. США, у 2018 - 7,33 тис. тонн на 39 тис. дол. США, а за три квартали 2019 року - 5,12 тис. тонн вартістю 22,4 тис. дол. США.

3. Обсяг імпорту гречаного зерна та продуктів із нього в 2015 року складав 17,88 тис. тонн загальною вартістю 8,1 тис. дол. США, а у 2016 році становив 13,23 тис. тонн вартістю 7,4 тис. дол. США. Починаючи з 2016 року Російська Федерація проводить агресивну демпінгову політику у поставках гречки на територію України, це зумовило значний ріст обсягів імпорту - до 47,61 тис. тонн у 2017 році загальною вартістю 15,9 тис. дол. США та до 34,59 тис. тонн вартістю 76,9 тис. дол. США у 2018 році. За попередніми підрахунками обсяг імпорту гречаного зерна та продуктів становитиме 7,89 тис. тонн вартістю 21,6 тис. дол. США. Загалом відзначимо насичення ринку гречки України за рахунок постачання круп низького рівня якості.

4. На даний момент в Україні введені нетарифні заходи щодо імпорту гречки походженням із Російської Федерації - повна заборона, а також державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин у разі ввезення на митну територію України шляхом проведення фітосанітарного контролю. Введено необхідність внесення додаткової інформації, яка необхідна для ідентифікації товару, а саме: для гречки в

первинній тарі (упаковці), невіддільній від товару до його споживання і в якій товар подається для роздрібного продажу - вид первинної упаковки.

5. Основним критерієм при ідентифікаційній експертизі гречки вважаємо зовнішній вигляд ядра гречки та його розміри, а також їх відсоткові співвідношення у загальній масі, адже саме змішування проділу та ядриці дає можливості для зниження вартості гречаної крупи.

6. Нами було досліджено 5 зразків гречаної крупи різних видів, що переміщувались згідно з МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р.. Метою дослідження було підтвердження вірності визначення країни походження товару та відповідності середній ринковій роздрібній ціні на дату переміщення. За результатами ідентифікаційної експертизи усі досліджувані зразки відповідають вимогам ДСТУ 4524-2006 та ДСТУ 7697:2015. Середня ринкова ціна відповідно до упакування наданих зразків станом на 19.08.2019 р. становила: крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, фасована по 800 г - 31,02 грн., крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, фасована по 400 г - 28,90 грн., крупа гречана (ядриця), неподрібнена лущена, нефасована за 1 кг - 40,14 грн., крупа гречана, обрублена, фасована: гречаний проділ, фасований по 700 г 11,04 грн., гречані пластівці фасовані по 400 г - 69,26 грн.

7. Порядок митного оформлення гречки не має процесуальних особливостей. Аналіз нарахування митних платежів на партію гречки, що імпортується в Україну за МД №UA100110/2019/450450 від 19.08.2019 р. показав, що нарахована сума ввізного мита становить 18053,30 грн., сума податку на додану вартість склала 22057,74 грн. Загальна сума нарахованих і стягнених митних платежів склала 40111,04 грн., що перераховані суб'єктом ЗЕД на відповідний рахунок митниці.

Надаємо наступні пропозиції.

1. Посадовим особам митниць ДФС України ретельно перевіряти поставки гречаної крупи із Казахстану та Білорусі для однозначного визначення країни походження гречки, оскільки реальною країною походження може бути Російська Федерація.

2. Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України використовувати розроблені критерії, методи та засоби ідентифікації гречаної крупи під час проведення ідентифікаційної експертизи.

3. Кабінету Міністрів України - розпочати процедуру проведення антидемпінгового розслідування проти Казахстану щодо поставок зерна та крупи гречки у зв'язку із суттєвим заниженням вартості при поставках у Україну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 р. №771/97-ВР. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>
2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
3. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. №428. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/428-2012-%D0%BF>
4. Український ринок гречки [Економічний гектар] - Режим доступу : <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/2640-ukrainskyi-rynok-hrechky.html>
5. Гречка - тільки made in Ukraine! [Економічний гектар] - Режим доступу : <http://agro-business.com.ua/agro/podiia/item/10710-hrechka-tilky-made-in-ukraine.html>
6. Державна служба статистики України: офіційний сайт. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Посіви гречки у 2019 можуть скоротитись удвічі через інтервенцію неякісної крупи з Росії : Аграрне інформаційне агентство. - Режим доступу : <http://agravery.com/uk/posts/show/posivi-grecki-u-2019-mozut-skorotitis-udvici-cerez-intervenciu-neakisnoi-krupi-z-rosii>
8. Гречка. Технічні умови. ДСТУ 4524-2006 [Чинний з 28.02.2006] - К.: Держспоживстандарт України, 2007. - 8 с.
9. Дубініна А.А. Аналіз хімічного складу гречаної крупи із гречки різних селекційних сортів / А.А. Дубініна, Т.М. Попова, С.О. Ленерт // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. - 2014. - №4/10(70). - С. 58-62.
10. Крупи гречані. Технічні умови. ДСТУ 7697:2015 [Чинний з 28.05.2015] - К. : ДП УКРНДНЦ, 2016. - 10 с.

11. Байдакова Л. І. Експертиза товарів : підруч. для студентів ВНЗ / Л. І. Байдакова, С. В. Ягелюк, І. М. Байдакова. - Київ : Слово, 2014. - 389 с.
12. Зінь Е.А., Дука Н.С. Основи зовнішньоекономічної діяльності. – К.: Кондор, 2009. – 432 с.
13. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини. - К.: Знання, 2008.- 406с.
14. Мочений С.В. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
15. Таможенное право: Учебник для вузов / М.М. Расолов, Н.Д. Эриашвили. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, – 2005. – 384 с.
16. Про заборону ввезення на митну територію України товарів, що походять з Російської Федерації : постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1147. - Режим доступу : <https://qdpro.com.ua/document/59980>
17. Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) : постанова Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 р. №960. – Режим доступу : <https://qdpro.com.ua/document/63268>
18. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України від 18.05.2017 р. №2042-VIII – Режим доступу : <https://qdpro.com.ua/goodinfo/1104291700>
19. Про затвердження Класифікатора додаткової інформації, необхідної для ідентифікації товарів, що вноситься до електронного інвойсу, який додається до митної декларації, заповненої на бланку ЄАД : Наказ Міністерства фінансів України від 17.09.2012 р. №998. – Режим доступу : <https://qdpro.com.ua/document/55398>
20. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 р. № 599. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>

21. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. №651. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1372-12>

22. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. №959-XII. - Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/normativno-pravovi-akti/66288.html>

23. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №631. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>

24. Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них : наказ Міністерства фінансів України від 23.10.2017 р. №862. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1385-17>

25. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №651. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>

26. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій : наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 р. №1011. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1011201-12>

27. Про Митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 р. №584-VII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.

28. Прогноз: цього року Україна зменшить виробництво гречки більш ніж в двічі. – Режим доступу : <https://www.agravery.com/uk/posts/show/prognoz-cogo-roku-ukraina-zmensit-virobnictvo-grecki-bils-niz-v-dvici>

29. Анализ рынка круп. – Режим доступу : <https://koloro.ua/blog/issledovaniya/analiz-rynka-kруп.html>

30. Грозит ли Украине дефицит гречки в год выборов. – Режим доступу : <https://mind.ua/ru/publications/20185750-grozit-li-ukraine-deficit-grechki-v-god-vyborov>

31. Идентификация и фальсификация крупы. – Режим доступу : <https://znaytovar.ru/new760.html>

32. Медико-біологічні вимоги і санітарні норми якості продовольчої сировини і продуктів харчування : СанПін від 01.08.89 р. №5061-89. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v5061400-89?lang=ru>

33. На рынке гречки установлен надежный барьер для некачественного импорта из СНГ. - Режим доступу : <https://agroreview.com/ru/news/na-rynke-hrechky-ustanovlen-nadezhnyj-barer-dlya-nekachestvennoho-ymporta-iz-snh>

34. Салухіна Н.Г. Товарознавство зерноборошніаних товарів : Підруч. Т. 2 / Н. Г. Салухіна, А. А. Самойленко, В. В. Ващенко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2002. - 356 с.

35. Сирохман І.В., Задорожний І.М., Пономарьов П.Х. Товарознавство продовольчих товарів: Підручник. 4-е вид, переробл. і доп. - Київ: Лібра, 2012. - 600 с.

36. Гридасов В. І. Товарознавство: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / В.І. Гридасов, О.В. Винник, Л.М. Оридорога. – Х. : Видавництво НФаУ, 2003. – 175 с.

37. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: Навчальний посібник (рекомендовано МОН України). / Л.Д. Титаренко – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 227 с.

38. Жук Ю.Т. Теоретичні основи товарознавства: Підручник/ За заг. ред. Ю.Т. Жука. – Львів: Компакт-ЛВ, 2009. – 480 с.

39. Николаева М.А. Теоретические основы товароведения: Учеб. для вузов / М.А. Николаева. – М.: Норма, 2007. – 448 с.
40. Основи фізіології харчування / Н.В. Дуденко, Л.Ф. Павлоцька, В.С. Артеменко, М.В. Кривоносов, І.С. Кратенко: Підручник. – Х.: Торнадо, 2003. – 407 с.
41. Податковий Кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
42. Шелест О.Л. Проблеми нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні // О.Л. Шелест, Ю.О. Криворучко. – економіка і суспільство. – №19 (2018). – С. 92-96.
43. Іваншина С.Ю. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні // С.Ю. Іваншина, Є.Г. Астапова. – Економічний простір. – 2017. – № 1. – С. 38-46.
44. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України від 06.12.2018 р. № 2639-VIII. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2639-19>
45. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів ДФСУ із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень : наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 р. №1058. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1693-16>
46. Карпенко Г.Л. Організаційно-правовий механізм митних експертиз // . - Г.Л. Карпенко. - Lex Portus. - №6 (8). - 2017. - С. 105-111.
47. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2019 рік: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 р. №1136. - Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-rt-yakih-pidlyagaye-licenzuvannyu-ta-kvot-na-2019-rik>